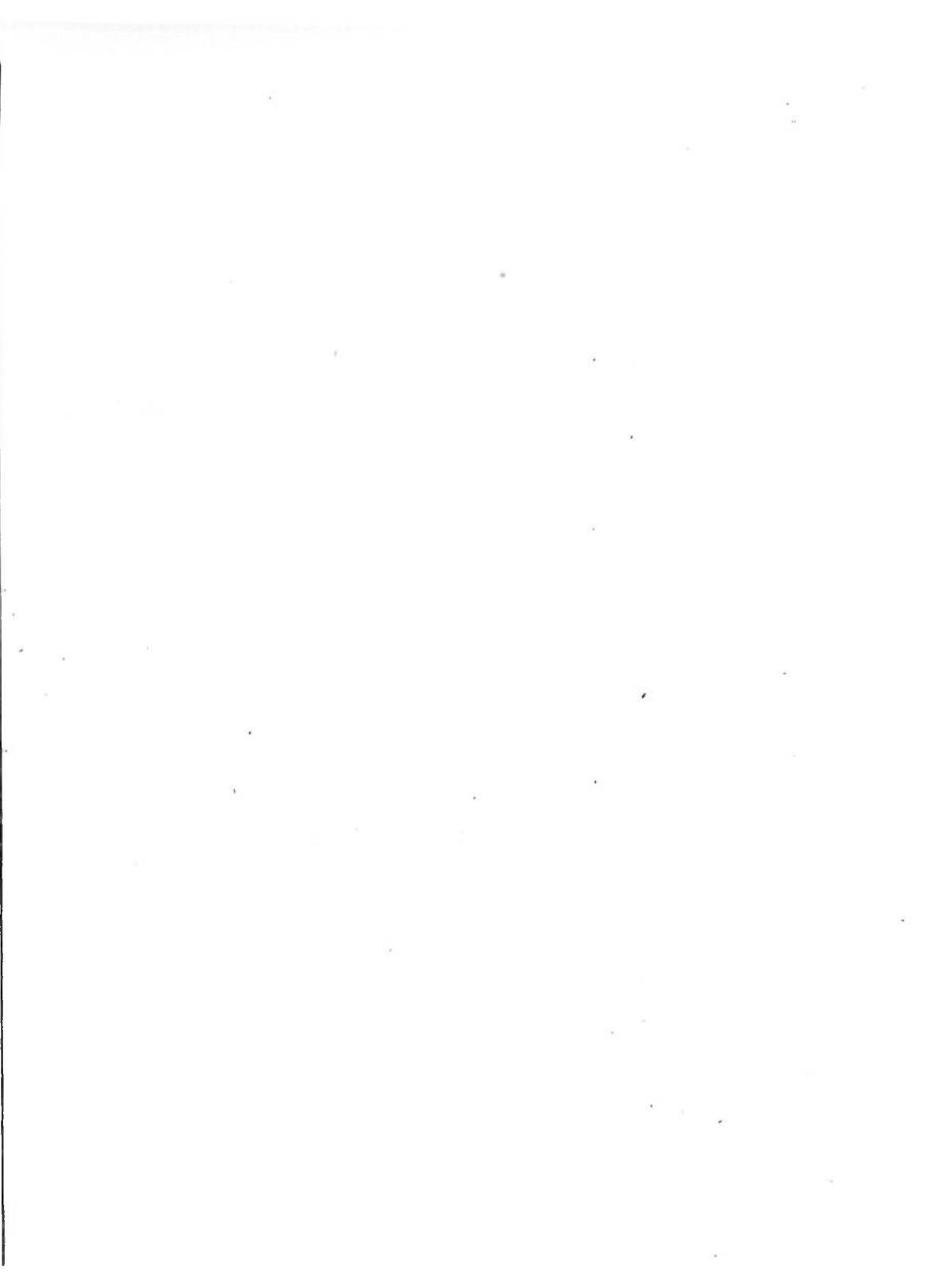

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSİYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**BOSHQARUV VA IJTIMOIY SOHALARDA
PSIXOLOGIK XIZMAT
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lism
Ta'lism sohasi:	110000 – Ta'lism
Ta'lism yo'nalishi:	60310900 -Psixologiya (faoliyat turlari bo'yicha)

Fan/modul kodi BISB304	O'quv yili 2025-2026	Semestr 6	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lif tili O'zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 4		
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lif (soat)	Jami yuklama (soat)
	Boshqaruv va ijtimoiy sohalarda psixologik xizmat	60	60	120
I. Fanning mazmuni.	<p>Fanni o'qitishdan maqsad –talabalarning Boshqaruv va ijtimoiy sohalarda psixologik xizmat fani to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini shakllantirish.</p> <p>Fanni vazifasi – fanning tushuncha kategoriya apparatlari bilan tanishtirish; zamonaviy boshqaruvning asosiy muammolari; ijtimoiy sohada psixologik xizmatning rivojlanishi; boshqaruv va ijtimoiy sohada psixologik xizmat qonuniyatlarini muhokama etish; boshqaruv psixologiyasining tuzilishi, tuzilishi, funksiyalarini psixologik xizmat ko'rsatishning bir-biriga bog'liqligini tahlil qilish, talabalarda kasbiy ko'nikma va malakalar hamda o'rganilayotgan mavzuni tanqidiy mushohada qilishni shakllantirish.</p>			
II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)				
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:				
1-Mavzu: Psixologik xizmatni tashkil etish tarixi	<p>Psixologik xizmatni tashkil etishning uch davri. Psixologik xizmatni tashkil etish muammolari. Psixologiya fani va amaliyoti. Amaliy psixologiyaning ilmiy asoslari.</p>			
2-Mavzu: Psixologik xizmatni tashkil etish muammolari	<p>Amaliy psixologiyadan psixologik amaliyotga. Psixologik xizmatning samaradorligini ta'minlash muammolari. Psixolog jamiyat va kasbiy hamjamiyatda. Psixoterapevtik xizmat zamonaviy bozori.</p>			
3-Mavzu: Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyati	<p>Rejalashtirish tashkilotning asosiy tushunchasi. Sotsial tashkilotlarda rejalashtirish. maqsadini shakllantirish. Istiqbolli reja. Tezkor reja. Maqsad qo'yish va ehtiyojlarni baholash boshqaruvning asosiy funksiyasi sifatida.</p>			
4-Mavzu: Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyatini rejalashtirish	<p>Psixologik xizmatda maqsadli boshqaruv. Magqsadli boshqaruv tushunchasi (MBO). Psixologik xizmatda samarali boshqaruv tizimini shakllantirish bosqichi. O'zarlo maqsad qo'yish.</p>			
5-mavzu. Shaxsni uzini uzi anglashi.				

Insonning ehtiyojlari. O‘z-o‘zini aniqlashning yetakchi funksiyasi. Shaxsning o‘zini o‘zi kamol toptirishning sub’ektiv shart-sharoitlari. Keskinlik vaziyatlari muammosi. Inson tabiatiga turlicha qarashlar.

6-mavzu. Shaxsni o‘zini o‘zi kamol töptirishi

G.Olport nazariyasi. O‘zini o‘zi kamol toptirish nazariyasi. O‘zini o‘zi kamol toptirish motivlari. Shaxsni o‘zini o‘zi baxolash, “refleksiya” tushunchasi. Voyaga yetganlik va yetuklik.

7-mavzu. Amaliyotchi-psixolog faoliyatni.

Etika va kadriyatlar, manbalari va qadriyat turlari. Kasbiy faoliyatning etikaviy tamoyillari haqida tushuncha. Amaliyotchi psixolog faoliyatining etikaviy tamoyillari kamrab olgan norma va qoidalar.

8-mavzu. Amaliyotchi-psixologning etikaviy tamoyillari.

Turli ijtimoiy vaziyalarda psixolog faoliyatini tartibga soluvchi axlokiy normalari. Psixologning etikaviy tamoyillari. Amaliyotchi psixolog ishidagi etikaviy dilemmalar.

9-mavzu. Amaliyotchi-psixologning maxsus qobiliyatlar.

Psixolog” kasbining rivojlanishi. Amaliy psixolog kasbi. Amaliy psixologning maxsus kobiliyatlarini sotsial psixologik asoslari. N.A. Aminov va M.V. Molokanov eksperimenta. Ish boshlayotgan konsultant 21 ta oltin qoidasi. Kuyunchaklik sindromi, kuyunchaklik sindromi profilaktikasi.

10-mavzu. Sotsial-psixologik xizmat.

Kadrlar masalasi tashkilotning ustuvor yunalishlari va maqsadlari yigindisi. Kadrlar ishi, inson imkoniyatlari rivojlantirishga yo‘naltirilgan kadrlar ishi tashkilotni rivojlantirish konsepsiyasining belgilovchi elementlari. Psixolog kasbiy sifatlarini baholash. Xizmatda xodimlarni saralash. Intervyuni uyuştirish va suxbat o‘tkazish.

11-mavzu. Sotsial xizmatda personallli boshqarish.

Superviziya: tushunoha, funksiya, formalar. Psixologning ish yuklamalarini boshkarish. Sotsial ish xizmatidagi funksional majburiyat va yuklamalarni taksimlash va izoxlash. Psixologik xizmat xodimining xukuk, majburiyat va mas‘uliyatlari. Xodimlar tartib intizomini boshkarish. Psixologik xizmatda xodimlarning kasbiy o‘sishini va motivatsiyasini boqarish.

12-mavzu. Psixologiyada eksperimental paradigma.

Psixologiyada eksperimental paradigma. Insonni tushunishdagi pozitiv empirik va eksperimental yondashuv. Tadkikotning yangi metodologiyasi. Intervyu turlari. Tadkikotning simfat metodlari. Tadkikotning mikdoriy va sifat metodlari. Tadkikotning sifat metodlarining xususiyatlari, ularning turalri. Chuqur intervyyu o‘tkazish qoidalari.

13-Mavzu: Gumanistik psixologiyada metod muammosi.

Gumanistik yondashuv G.Ollportning shaxsniga tadqiq qilmshda ideografik yondashuv. A.Maslou konsepsiysi. K.Rodjersning intersub'ektiv bilimi. R.Meyining fenomenologiyasi. I.Chayld va A.Djiordjlarning nazariyasi.

14-Mavzu: Psixologik xizmat faoliyatining yo'nalishlari.

Psixologik xizmat tuzilishi, uning vazifalari. Psixologik xizmatda amaliy psixologyaning asosiy faoliyat yo'nalishlari. Amaliy psixologning kasbiy faoliyati: psixodiagnostika, psixokonsultat, psixoprofilaktika, psixokorreksiya. Amaliy psixologning xuquq va majburiyatlar. Ushbu xukuklarni xukukiyl, sotsial va axlokiy ximoyasi.

15-Mavzu: Ta'limi tizimi psixologik xizmat.

Ta'limi tizimi psixologiya faoliyatidagi baxsli savollar. Xalq ta'limi tizimi (Mehribonlik uyi, internatlardan), sotsial ta'minot, sog'likni saqlash (Bolalar uyi), xukuk tartibot tizimi (maxsus mablag va kollenjlar).

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

- 1.Psixologik xizmatni tashkil etish tarixi.
2. Psixologik xizmatni tashkil etish muammolari.
3. Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyati.
4. Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyatini rejalashtirish.
5. Shaxsni o'zini o'zi anglashi.
6. Shaxsni o'zini o'zi kamol toptirishi
7. Amaliyotchi-psixolog faoliyati.
8. Amaliyotchi-psixologning etikaviy tamoyillari.
9. Amaliyotchi-psixologning maxsus qobiliyatlar.
10. Sotsial-psixologik xizmat.
11. Sotsial xizmatda personali boshqarish
12. Psixologiyada eksperimental paradigma
13. Gumanistik psixologiyada metod muammosi
14. Psixologik xizmat faoliyatining yo'nalishlari.
15. Ta'limi tizimi psixologik xizmat.

Mustaqil ta'limga mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limga baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rjanib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimatlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

	<p>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Psixologik xizmatni tashkil etish tarixi. 2.Psixologik xizmatni tashkil etish muammolari. 3.Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyati. 4.Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyatini rejalashtirish. 5.Shaxsni uzini uzi anglashi. 6.Shaxsni uzini uzi kamol toptirishi 7.Amaliyotchi-psixolog faoliyati. 8.Amaliyotchi-psixologning etikaviy tamoyillari. 9.Amaliyotchi-psixologning maxsus qibiliyatları. 10.Sotsial-psixologik xizmat. 11.Sotsial xizmatda personalii boshkarish 12.Psixologiyada eksperimental paradigma 13.Gumanistik psixologiyada metod muammosi 14.Psixologik xizmat faoliyatining yunalishlari. 15.Ta'lim tizimida psixologik xizmat. 16.Psixoterapevtik xizmat zamonaviy bozori 17.Maqsad qo'yish va ehtiyojlarni baholash boshqaruvning asosiy funksiyasi sifatida. 18.Psixologik xizmatda samarali boshqaruv tizimini shakllantirish bosqichi. 19.Shaxsning o'zini o'zi kamol toptirishning sub'ektiv shart-sharoitlari 20.Shaxsning o'zini o'zi baholashi, "refleksiya" tushunchasi 21.Psixologning etikaviy tamoyillari 22.Ish boshlayotgan konsulantning 21 ta oltin qoidasi 23.Xizmatda xodimlarni saralash, intervyu uyuştirish va suhbat o'tkazish 24.Psixologik xizmatda xodimlarning kasbiy o'sishini va motivatsiyasini boshqarish. 25.Personal bilan psixologik ish tizimi 26.Tadqiqotning miqdoriy va sifat metodlari 27.A.Maslou konsepsiyasi 28.Psixologik xizmatda amaliy psixologning asosiy faoliyat yo'naliishlari. 29.Xalq ta'lim tizimi . (Mehribonlik uylari, maktab-internatlar) psixolog ishining o'ziga xos xususiyatlari 30.Amaliy psixologning huquq va majburiyatları
3.	<p>VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <p>Boshqaruv va ijtimoiy sohalarda psixologik xizmat borasidagi zamonaviy tushunchalarga; zamonaviy psixologik xizmat ko'rsatish jarayonining qonuniyatlari va tamoyillari; psixologik xizmat ko'rsatish jarayonining amalga oshirish metodlari; psixologik bilimlaming umumiy nazariy asoslari; psixologik yordam ko'rsatish jarayonida mutaxassis va mijoz o'ttasidagi kechadigan jarayonlar to'g'risida <i>tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)</i></p>

	<p>- ilmiy-nazariy jixatdan olingen bilimlarni taxlil kilish, seminar mashgulotlarda mustakil fikr yuritish, bilimlarga ijodiy yondoshish <i>foydalana olishi; (ko'nikma)</i>.</p> <p>-Psixologik maslahat o'tkazish;ilmiy yechimlar bo'yicha xulosa va tavsiyalarни shakllantirish; psixologik tavsiflarni aniqlash; turli sharoitlarda psixologik xizmat ko'rsatish <i>malakalarga ega bo'lishi kerak</i>.</p>
4.	<p>VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • amaliy mashg'ulotlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihibar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihibar
5.	<p>IX. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarini to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.</p>
6.	<p>X. Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muxamedova D.G. Rasulov A.I,Mullabaeva N.M. Umumiy psixologiya T.Navro'z,2018 2. Barotov Sh.R.Psixologik xizmat T.2018. 3. To'laganova G,Abduraximov Q.Psixologik xizmat nazariyasi va amaliyoti T. 2018. 4. Nishanova Z.T.,Alimbaeva Sh.T.Psixologik xizmat.T.2019. 5. Bazarov T.Yu.Personalni boshqarish T.2019 <p>XI. Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Mirziyoyev Sh.M. "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug, hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" - Toshkent.; Uzbekiston ipshriyti. 2019yil 2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard na olivjanob xalkimiz bilan birga kuramiz - Toshkent.; Uzbekiston nashriyoti. 2017yil 6. Abramova G.S. Prakticheskaya psixologiya. - M .,2000. 7. Aleshina Yu.E. Individualnoe i semeynoe psixologicheskoe konsultirovanie. - M., 1994. 8. Aleshina Yu.E., Danilin K.E., Dubovskaya Ye.M. (isspraktikum po sotsialnoy psixologii: opros, semeynoe i individualnoe konsultirovaniem., 1989. 9. Dubrovina I.V. Shkolnaya psixologicheskaya slujba. M., 1991. <p>Axborot manbalari</p> <p>http://www.edu.uz–O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi sayti.</p> <p>http://www.uzedu.uz – O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti.</p> <p>http://www.gov.uz– O'zbekiston Respublikasi xukumatni portalı.</p> <p>www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)</p>

	www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta'lim resurslari portal www.cspi.uz (Chirchiq davlat pedagogika universiteti veb sayti.)
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil “ <u>29</u> ” <u>08</u> . dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sollar: N.J.Eshnaev -CHDPU,“Psixologiya” kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari nomzodi S.M.Yuldasheva- CHDPU, “Psixologiya” kafedrasi katta o'qituvchisi M.B.Burxanova- CHDPU, “Psixologiya” kafedrasi o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: N.B. Atabayeva – Nizomiy nomidagi TDPU “Psixologiya” kafedrasi dotsenti, psixologiya fanlari doktori. O.U. Avlayev - CHDPU “Psixologiya” kafedrasi dotsenti, psixologiya fanlari nomzodi.